UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Co[n]fessionale domini Antonini archiepiscopi Flore[n]tini

Antoninus <von Florenz>

Hagenaw, 1508

VD16 A 2955

De infirmis & q[uo]d agendu[m] sit erga eos. ca. xvi

urn:nbn:de:hbz:466:1-30653

Visual Library

etiã admoneri ꝙ faciat aliqḋ
memoriale de pnĩa ſibi iniun
cta vt melius illius recordet̃
⁊ ſi obliuiſceret̃ ꝙ ad te reuer
tat̃: vł ſi nõ poſſʒ bñ facere il
lá tu cõmutabis eaʒ ſibi. Si
ꝟo poſtea recordatur de aliq̃
pctõ criminali q̃ tũc fuit obli
tus ſi põt tui habere copiam
reuertat̃ ad te. Quis nõ ſit ei
neceſſariũ. vel vadat ad aliũ:
nec tenet̃ niſi tm̃ illud dicere.
Si habet vota que nõ põt
implere vel dubitat ſi tu ha-
bes in h̄ ſpecialẽ autoritateʒ
diſpẽſa. vł poti⁹ in aliud piũ
ꝯmuta. Si ꝟo nõ habes au
toritatẽ remitte eum ad epm̃
vel eius vicariũ. Caue etiã
ne iniũgas pnĩaʒ ꝑ quã fit p̃-
iudiciũ alieno iuri: aut ꝑ quã
det̃ occaſio ruine ſpũalis ali-
cui. aut ꝑ quã poſſit manife-
ſtari alterius pctm̃ occultũ.
Confeſſum aũt q̃tum potes
ſtudeas ad ꝯtritionẽ induce
re verbis: ſiue añ ſiue in ꝓceſ
ſu ſiue poſt ꝯfeſſionẽ. vt non
dicat pctã ſua quaſi fabulas:
ſed cuʒ deteſtatione. ⁊ vt ait
Aug. Caute ⁊ aſtute aliqñ in
terrogando q̃ credit illum ex
verecundia occultare Cir
ca vero turpia ⁊ carnalia pec
cata nõ deſcendas nimis ad
ꝑticłares circũſtãtias. poſtq̃
habet̃ ſpẽs ſufficiens pcti ⁊
hmõi. a remotis interrogan
do ne addiſcãt hoĩes malici-
as ⁊ peccata q̃ neſciũt. Tho.
Admonẽdo eũ ſuꝑ oĩa vt vi
tet malas ſocietateſ: freq̃ntet
ꝯfeſſionẽ: audiat ſepe ꝟbum
dei: q̃rat orones ⁊ ꝑticipati-
ones bonoꝝ q̃ fiũt in religio-
nibꝫ ⁊ indulgẽtias.

De infirmis.
Caplm̃. XVII.

Circa ĩfir-
mos ſic agendũ eſt
Aut em̃ tał eſt ĩ ꝑi-
culo mortʒ aut nõ. Dico ãt
ꝑiculũ mortis nõ ſolũ qꝛ in
extremis ꝯſtitutus. ſʒ qꝛ fre-
quenter ꝯtingit hoĩes mori
ex illa ĩfirmitate: ⁊ medici du
bitãt. In tali caſu põt q̃libet
abſolui a q̃libet ſacerdote ꝺ
q̃libet pctõ. ⁊ a qualibʒ ſnĩa
abſq3 alia licentia cum ꝑicu-
lum eſt in mora. Talis enim
infirm⁹ aut iã amiſit loq̃lam
vel vſum rõnis. puta qꝛ iam
freneticus. aut nõ. ⁊ in primo
caſu ſi bene viuebat vt bon⁹
fidelis. ⁊ freq̃ntabat ꝯfeſſio-
nẽ: cõionem: ⁊ hmõi. ſi petie
rit ſacramenta q̃uis ex inſpe
rato ei talia acciderint. Uel
etiam ſi malus ⁊ obſtinatus
diu ꝑſeuerans in peccatis et

diu nõ ꝯfeſſus: ſi petijt ſacer
dotẽ vt confiteret̃. ⁊ oñdit ſe
velle facere oĩa que debet. et
interea fact⁹ eſt mut⁹ vel fre-
netic⁹. ⁊ ꝑiculũ eſt ĩ mora de-
bet p̃ſupponi ꝯtritus. ⁊ faci-
ente aliq̃ ꝯfeſſionẽ generalez
ꝓ eo ſicut fit ĩ ꝑplo ſacerdos
faciat abſolutionẽ ab oĩ ſen-
tentia ⁊ peccato. ⁊ põt iniun-
gere circũſtantib⁹ aliqđ ꝓ eo
faciendũ: vel heredib⁹ aut cõ-
ſanguineis ꝓ ei⁹ aĩa ſi volũt
acceptare. Deinde debet da
ri eucharistia a ꝓprio ſacerdo
te ſeculari: q̃uis non ſit ꝯfeſ-
ſus. q: nõ potuit: vl' ab alio
ſacerdote ſeculari: nõ aũt reli
gioſo ſi nõ habuit licentiã a
ꝓprio ſacerdote vel epo: al's
ĩpe religioſus incideret ĩ ex-
cõicationẽ papalẽ in h̃ caſu.
Et hoc verũ eſt: niſi timeret̃ đ
expuitõe vl' vomitu eius. q:
tũc non deberet ſibi dari eu-
chariſtia ſed extrema vnctio
tm̃: imo etiã ſi nõ potuit cõi-
care. q: ſi ꝓpter freneſim non
ꝑmitteret ſe vngi: põt ligari.
⁊ ſibi violẽter dari. Aſtanti-
bus autẽ infirmo debet credi
ſi ꝑhibẽt teſtimoniũ ꝙ petie
rit ꝯfeſſionẽ. ⁊ oñderit ſigna
ꝯtritõis. Si aũt non eſt diu
ꝯfeſſus. vel q: notori⁹ pecca
tor incurrit ſubito amentiã ⁊
mutitatẽ vel infirmitatẽ: nec
p̃us nec poſt oñdit ſigna cõ-
tritionis. nil ei dari debꝫ: nec
ſacramẽta: nec eccl'iaſtica ſe-
pultura. Si ꝟo nec loq̃lam
amiſit nec amentiã ĩcurrit: dꝫ
ab eo exigi pura ꝯfeſſio pctõ
rũ plus ⁊ min⁹ ſ̃m ꝙ patit̃ tẽ
pus. Nã ſi eſt in extremis de
p̃ncipalib⁹ eſt interrogandꝫ
ꝑmaxime inducẽdo eũ ad cõ
tritionẽ cũ ſpe venie. ſꝫ ſi nõ
eſt ita in extremis ⁊ vellet fa-
cere generalẽ ꝯfeſſionẽ de to
ta vita ſua ſicut multi ĩfirmi
fecerũt: q̃uis nõ ſit neceſſari
um de his q̃ rite al's ꝯfeſſus
eſt iterare ꝯfeſſionẽ admittẽ
da eſt. ⁊ tandẽ abſolutio im-
pendẽda ab omni ſnĩa excõi-
catõis. ⁊ ab oĩ pctõ mõ ſupra
dicto. in c. p̃cedenti. ita tñ ꝙ
ſi ligatus eẽt aliq̃ excõicatio
ne a q̃ ꝯfeſſor extra illđ ꝑicu-
lũ nõ potuiſſet abſoluere: de
bet ei iniungi ꝙ ſi euadat in-
firmitatẽ: q̃cit⁹ cõmode põt
p̃ſentet ſe ei ad quẽ ordinarie
ſpectabat abſolutio illius ex
cõicatõis. al's ſi nõ faceret re
incideret in eandẽ excõicati-
onẽ. extra de ſen. excõi. c. eos
li. vj. Sed ſi erat detent⁹ ali-
quo pctõ de caſib⁹ epo reſer-
uatis. non oportet ꝙ iniũgat
ei ꝙ poſt ſanitatẽ ad epm va

dat ꝑ abſolutõe q꞉ ad illõ nõ
tenet꞉ ſꝫ ſuffic̃ ſibi illa abſolu
tio. Nota tñ ꝙ ſi talis eẽt
vſurarius publicus nõ pt tal̓
admitti ad ꝯfeſſiõez cõionez
⁊ ad alia ſacramenta niſi fa-
cta ꝑus cautione de reſtitu-
tiõe vſuraꝝ. vel ꝓmiſſiõe ab
heredibꝫ de hmõi. ⁊ ſi in caſu
ꝙ amiſiſſet ipe loq̃lam vl̓ vſũ
rõnis oñdat poſt ſigna ꝯtriti
onis ſm formã iuris q̃ hr̃ in
c. q̃ꝗ̃. õ vſu. li. vj. His pactꝭ
nõ eſt pnĩa ĩfirmo iniũgenda
q꞉ eã facere nõ poſſet ſꝫ inno
teſcẽda. vt dr̃. xxvj. q. vij. c. ab
infirmis: declarãdo ſibi talẽ
tibi darẽ pnĩam ſi eſſes ſanꝰ:
q̃uis deberes facere multo
maiorẽ ſm regulas eccl̓ie. ſꝫ
q꞉ nõ potes modo cũ eris ſa
nus facies h̃ vel illõ vl̓ veni-
es ad me ⁊ tibi dabo. Iſtud
tñ vltimũ nõ videt̃ ſecurũ. q꞉
raro reuertũt̃ ꝑ pnĩa. Si ṽo
deꝰ alit̃ de te diſponeret. di-
mittas ꝑ aĩa tua tm̃ ꝑ pnĩa.
Põt etiã iniũgi amicis vl̓ cõ
ſanguineis aliquid ꝑ pnĩa. ſi
vterqꝫ acceptat. ⁊ ſi credat̃ ꝙ
ſatiſfaciens ſit in ſtatu gratie
Sup omnia eñ auiſandus
eſt vt ſi debet aliq̃d alicui: vl̓
rõne maleficij vel ꝯtractꝰ vl̓
depoſiti: vl̓ aliter declaret bñ
vt non diſcedat cũ alieno ab
hoc ſeculo: ne in eternũ dãne
tur. Et de reſtitutõe ⁊ legatis
ad pias cauſas ꝓ aĩa ſua ita
diſponat ꝙ cito cogant̃ exe-
cutores expedire: ⁊ non ꝓlon
gare ſicut ſepe ⁊ quotidie fa-
ciunt. ꝙ ſi nollet ſufficienter
diſponere de reſtitutiõe fien-
da non eſt abſoluendus. Ex-
hortandus eſt aũt ad contri-
tionẽ ſimul ⁊ ꝯfidentiam di-
uine miſcdie exemplo latro-
nis ex meritis paſſionis chri
Si aũt haberi nõ poſſit co-
pia ſacerdotis. q̃uis bonuꝫ
ſit haberi in hmõi ꝑiculis in
mari vicꝫ: bello꞉ vel infirmi-
tate vel morte violenta pt lai
co ꝯfiteri. tñ nõ eſt neceſſari
um ꝙ ſi fiat ⁊ q̃s euadat te-
net̃ talis iterũ de illis oĩbus
ꝑctis ꝯfiteri. q꞉ nõ habebat il
le claues eccl̓ie. Si ṽo infir
mus non eſt in ꝑiculo mortꝭ
ſi habet caſum excõicatiõis
vel peccata reſeruata epiſco-
po: debet ꝯfeſſor ꝗ̃re vel mit-
tere ad epm̃ ſi poteſt ꝓ auto-
ritate hmõi: tñ modo tali ꝙ
nõ ꝓdat peccatorẽ: niſi ꝑus
ille ſibi dederit licentiã nomi
nandi eũ. Si ṽo infirmꝰ ha-
bet indulgentiam in articulo
mortꝭ a papa. appropinquã-
te morte ſic poteſt fieri abſo-
lutio poſt omnia ſupradicta

pro dicta indulgentia.

Forma abſolutiõis in ar-
ticulo mortis.

Iſereat̄ tui ꝛc̄. Auto
m ritate dñi nr̄i ieſu chri
ꝛ btõꝝ apl'oꝝ Petri
ꝛ Pauli. ꝛ dñi nr̄i Pape. N.
ꝛ ſctē rhomane eccl'ie in hac
pte tibi ꝯceſſa ſpēaliter ꝛ mi-
hi cõmiſſa. cõcedo ꝛ do tibi
plenariā indulgentiā ꝛ remiſ
ſionē oim pctõꝝ tuoꝝ. dē qb᷒
ore ꝯfeſſus es. Nota hic an
melius ſit dicere. de qb᷒ mo
do ꝯfeſſus es. an de quibus
ore ꝯfeſſus es ꝛ corde ꝯtrit᷒
q̄ nõ cõmiſiſti ſub ptextu iſti-
us indulgētie inquātuꝫ claues
eccl'ie ſe extendūt. q̄ q̄dē ple-
naria indulgētia ſit tibi in au
gmentū ꝟtutis ꝛ grē: ꝛ adq̄ſi
tionis vite eterne. In nomie
patris ꝛ filij ꝛ ſpiritusſancti
Amen.

Forma abſolutõis ab ex-
cõicatione minori.

Go te abſoluo a vincu
e lo excõicatiõis quam
incurriſti pticipādo cū
excõicatis in caſu nõ cõceſſo
in loq̄la: in cibo vel potu et
hmõi: ꝛ reſtituo te ſctis ſacra
mentis eccl'ie. In noīe patrꝭ
ꝛ filij ꝛ ſpūſſctī amen. Nota
ꝟo q̄ ī abſolutõe ab excõica-
tiõe maiori debet pmo exigi
iuramētū. vt. ſ. iuret ſtare mā-
datis eccl'ie. q̄. ſ. ei fiēt ab ab-
ſoluēte p tali materia. q̄ facto
imponi ei debēt mādata rõ-
nabilia. vt ſatiſfaciat ei queꝫ
leſit vel dānificauit ſi pt. ſi tñ
p hmõi eſt excõicat᷒: pcipue
ei iniungendū eſt ne amplius
veniat ꝯ illū canonē. vl' ſi fu-
it excõicatus ꝓpter verbera-
tionē clerici nõ ampli᷒ verbe
ret. Scdo exutis humerꝭ ab
ſoluēdus debet ꝟberari cuꝫ
virga. dicendo ps̄. Miſere
mei deus. vel aliū pſalmū pe
nitentialē ad quēlibet verſuꝫ
dādo vnū ictū. Poſtea ſubiū
gat Pr̄ nr̄. Et ne nos. Sal-
uū fac ſeruū tuū ꝛc̄. put pau-
loañ ſupra notatū eſt. Deus
cui ꝓpriū eſt miſereri ꝛc̄. tādē
habēs autoritatem abſoluat
ſic dicendo. Autoritate oīpo
tentꝭ dei ꝛc̄. prout ſupra ple-
ne dictū eſt.

Forma abſolutõis a pctīs
excõicatõis minoris.

I teneris aliq̄ vincl'o
ſ excõicatõis vel ptici-
pationis a q̄ poſſum
te abſoluere ego abſoluo te ꝛ
reſtituo te ſctīs ſacr̄is eccl'ie.
In noīe pr̄is ꝛ filij ꝛc̄. Dñs
nr̄ Ieſus chr̄s te abſoluat. ꝛ
ego autoritate q̄ fungor ab-
ſoluo te a pctīs tuis. In noīe